

IZ SVETA TIŠINE

Letnik XLV, št. 12 | december 2025 | ISSN 1318-1394

ter s tem za povečanje posameznih delovnih sistemov v delovno celoto.
Lito gre za notranji
Notranji razvoj informacijskih tehnologij v sodstvu, zato smo na to še posebej ponosni, predvsem glede na dejstvo,
S kako malo kadra in finančnimi viri je bilo vse to doseženo?
Sedaj pa predstavim besedo dr. Cirila Keršmancu, ki vam bo dodatno pojasnil razvoj od ideje
Od ideje do produkta in uporabe pri sojenju zaključujem svojo prezentacijo.

Hvala. Sem kar malo v zadregi, ker je kolegica povedala, pod zadeva od ideje je nastajala.
Je nastajala dlje časa, ne ja, začel bom mogoče z eno tako malo.
Malo zabavno zadevo, ne vem spremljati.
O ne vem, spremljate kaj opazite in kako potekajo?
In kako potekajo razprave v vsej, kako so začeli in koliko napak je bilo na začetku in
Tako in tako? V bistvu so vsi mislili, da
Mislim, da zadeva ne bo šla nikamor, ne, ampak potem kar nameraval, ker so se iz vsake napake, ho so v bistvu
Navedli so se nekaj novega, naučili.

09:35:29

**Sprejeta pobuda ZDGNS za sprotno
podnaslavljanje sodišč v RS**

**45. obletnica oddaje
Prisluhnimo tišini**

**ZDGNS na skupni seji Odbora za
zdravstvo in Odbora za delo DZ RS**

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije | Drenikova 24, Ljubljana | T: 01 500 15 00 | i: www.zveza-gns.si

V. d. urednice: Aleksandra Rijavec
| **Uredniški odbor:** Valerija Škof, Saša Letonja, Maja Vilar, Aleksandar Talijan | **Jezikovni pregled/lektorica:** Mateja Goršič
| **Oblikovanje in prelom:** Artmedia | **Tisk:** Tiskarna DTP | Izdaja v nakladi 3.700 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravice do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo mnenja in stališč uredništva in ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Anonimnih ali žaljivih prispevkov ne objavljamo. Ponatis celote ali posameznih delov glasila je dovoljen le s pisnim privoljenjem.

Glasilo je brezplačno in v javnem interesu. Na podlagi 8. točke 42. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 104/2024) ni zavezano plačilu DDV-ja.

Leto 2025 je bilo za skupnost gluhih in naglušnih v Sloveniji izjemno živahno in prelomno. Z najpomembnejšega tekmovanja, Deaflympics, se je slovenska reprezentanca vrnila z odličnimi rezultati, medaljami in osebnimi rekordi. Posebej ponosni smo na Leo Glojnarič, ki je bila razglašena za športnico leta med invalidi, ter na krepitev prepoznavnosti športa gluhih z različnimi sprejemi na najvišjih državnih ravneh. Zelo pomembna prelomnica je bila tudi registracija športne zveze gluhih Slovenije kot samostojne pravne osebe, kar predstavlja velik korak v razvoju športne organiziranosti.

Tudi na ZDGNS je bilo leto izjemno ustvarjalno. Obnovljen in razširjen spletni arhiv bogati ohranjanje zgodovine, nova knjižna dela v znakovnem jeziku pa nadaljujejo pomembno sodelovanje z Ministrstvom za kulturo. Okrepljene so bile tudi zagovorniške aktivnosti – od pobude za prepoved pirotehnike, posvetov o tehničnih pripomočkih in dostopnosti do pomembnega premika pri uvajanju sprotne podnaslavljanja na slovenskih sodiščih. Sodelovanje v mednarodnih telesih, med drugim imenovanje Antona Petriča v delovno skupino WFD za področje umetne inteligence, potrjuje, da glas slovenskih gluhih sega daleč preko meja države.

Kulturno življenje je znova zaživelo v polni moči: gledališki in filmski festival gluhih, jubilejna 45. obletnica oddaje *Prisluhnimo tišini* ter številni nastopi in dogodki v društvih so osvetlili ustvarjalnost in bogastvo znakovnega jezika. Posebej slovesno je bilo tudi praznovanje 70 let delovanja Društva Auris Kranj. ZDGNS je uspešno vodila številne projekte, med drugim področje kretenj za področje voda in pripravo ožjega izbora za kretnjo leta, ter se predstavljala na različnih strokovnih srečanjih in sejnih.

Ob zaključku leta se tako lahko ozremo nazaj na obdobje, polno dosežkov, novih sodelovanj in pomembnih premikov k večji dostopnosti in enakosti. Številni dogodki, projekti in uspehi potrjujejo, da skupnost gluhih z vztrajnostjo, strokovnostjo in medsebojno podporo še naprej krepí svoj položaj in ustvarja trdne temelje za prihodnja leta.

Uredništvo IST vam želi srečno, zdravo in uspešno novo leto!

Aleksandar Talijan

Foto na naslovnici:

Tiskovna konferenca Vrhovnega sodišča RS.

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) in Ministrstvo za kulturo.

Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Kazalo

4 S sekretarjeve mize

Aktualno

- 11 V 19 sodnih dvorinah je odslej možno podnaslavljanje v živo
- 13 Ob mednarodnem dnevu invalidov: Nič o invalidih brez invalidov
- 15 Sporočilo za javnost – zloraba invalidnosti

Kultura

- 16 Gledališki festival gluhih kulturnih točk 2025 v Domžalah
- 18 Likovna kolonija gluhih in naglušnih ustvarjalcev letos v Novi Gorici
Razstava del odprta ob dnevu slovenskega znakovnega jezika

Šport

- 19 Slovenska reprezentanca na Deaflympics Tokio 2025: izjemni dosežki, pomembni premiki in zgodovinski trenutki
15.–26. november 2025, Tokio, Japonska
- 23 Volilni kongres ICSD, Tokio, 29. in 30. november 2025

Iz naših društev

- 26 Delavnica izdelovanja božično-novoletnih aranžmajev

Aktualno

- 28 Prazniki brez pokanja? Čas za razmislek o prepovedi pirotehnike

Kulinarika

- 30 BOŽIČ – praznik luči, miru in družine

S sekretarjeve mize

Deaflympics 2025

Slovenska reprezentanca gluhih se je uspešno vrnila iz Deaflympics Olimpijskih iger gluhih, kjer je osvojila 3 medalje, 3 četrta mesta, kar nekaj osebnih rekordov in izredno nas veseli odličen krstni nastop gluhih športnic in športnikov, ki so se udeležili takega tekmovanja prvič. Iskreno čestitamo vsem.

Svečana razglasitev športnika leta ŠZGS za leto 2025

Športna zveza gluhih Slovenije je razglasila športnice in športnike leta ter s tem izkazala spoštovanje vsem športnikom, ki so se udeležili vseh tekmovanj. Uspeh je že kvalificirati se na mednarodna tekmovanja, še lepše pa je tam osvojiti osebni rekord ali medaljo. Čestitke vsem.

Sprejem udeležencev Deaflympics pri Predsednici Republike

Predsednica Republike je sprejela gluhe športnike, ki so se udeležili Deaflympics ter s tem izkazala spoštovanje tretjemu stebu vrhunskega športa v RS.

Sprejem na Ministrstvu za šport gluhe olimpijke Leje Glojnarč

Ministrstvo je sprejelo predstavnike ŠZGS, ZŠIS-POK in atletinjo ter trenerja na sprejem na ministrstvo.

Lea Glojnarč razglašena na športnico leta med invalidi za leto 2025

V Cankarjevem domu v Ljubljani je potekala razglasitev športnikov leta

Vir: splet

za leto 2025. Med vsemi vrhunskimi športniki v RS je tudi Lea Glojnarč, ki je bila razglašena za športnico leta med invalidi. Čestitamo.

Športna zveza gluhih Slovenije prejela odločbo kot samostojna pravna oseba. Upravna enota je potrdila statut SZGS in s tem registrirala

ŠZGS kot samostojno pravno osebo. Iskreno čestitamo vsem, ki so sodelovali pri tem zgodovinskem trenutku in verjamemo, da se bo s tem začela nova zgodba na področju športa gluhih. S tem smo tudi izpolnili zahtevo mednarodne športne zveze gluhih po samostojni organiziranosti.

Obnovljen arhiv zgodovine ZDGNS do leta 2025

ZDGNS je na spletu objavila obnovljen arhiv zgodovine ZDGNS in dopolnila arhiv za zadnjih 15 let. Arhiv se bo dopolnjeval sproti še s fotografijami, pomembnejši dogodki pa so vpisani.

ZDGNS izdala novo publikacijo Visoška kronika

ZDGNS nadaljuje sodelovanje z Ministrstvom za kulturo pri dostopnosti literature tudi v znakovnem jeziku.

ZDGNS izdala novo publikacijo Povodni mož

ZDGNS nadaljuje sodelovanje z Ministrstvom za kulturo pri dostopnosti literature tudi v znakovnem jeziku.

ZDGNS oddala zaključno poročilo za Projekt Tinitus

ZDGNS je uspešno izpeljala projekt Tinitus ter v roku oddala vsa potrebna poročila. Tinitus je v velikem porastu in je potrebno še naprej naslavljati to problematiko.

ZDGNS izdala poseben videospot o neuporabi pirotehničnih sredstev

V luči kampanje o neuporabi piro-tehničnih sredstev je ZDGNS pripravila poseben videospot, ki se je oglaševal na avtobusih javnega prometa in različnih medijih.

Sprejem na ministrstvu za notranje zadeve glede pobude ZDGNS za prepoved uporabe pirotehničnih sredstev

ZDGNS je že konec leta 2024 naslovila ministrstvo s predlogom o prepovedi uporabe pirotehničnih sredstev. Ministrstvo je na podlagi tega sklical poseben posvet in obljubilo spremembo zakonodaje. Do danes le-tega še ni naredilo, na kar opozarjamo še naprej.

ZDGNS v projektu z Društvom za sodobni ples Slovenije

ZDGNS bo sodelovala v projektu, s katerim je namen izvedbe brezplačnih plesnih delavnic in javno predstavitev za osebe z izgubo sluha.

ZDGNS prejela odločbo RTV Slovenija o koprodukciji oddaje Prislujhimo tišini za leto 2026

ZDGNS bo v letu 2026 sodelovala z RTV Slovenija pri koprodukciji 30 oddaj Prislujhimo tišini.

45. obletnica oddaje Prislujhimo tišini

ZDGNS in RTV Slovenija sta skupaj pripravila posebno obeležitev ob 45. letnici neprekinjenega oddajanja oddaje Prislujhimo tišini na RTV Slovenija. Na dogodek smo povabili nekatere dolgoletne soustvarjalce in izročili RTV Slovenija posebno zahvalo.

ZDGNS prejela sklep za projekt Ministrstva za javno upravo

ZDGNS je uspešno kandidirala na razpisu Ministrstva za javno upravo, in sicer za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij za obdobje 2 let.

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

ZDGNS in BWF zaključila projekt Ministrstva za naravne vire in prostor

ZDGNS je uspešno zaključila sodelovanje z Bled Water forum glede razvoja kretenj za področje voda, tako za slovenski znakovni jezik kot za mednarodno kretnjo. Pro-

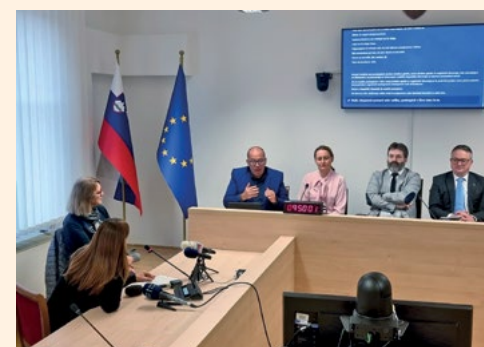
jekt odpira svet voda gluhim in s tem krepimo pismenost in opolnomočenje o pomenu kvalitete pitne vode.

Anton Petrič imenovan v delovno skupino WFD za področje umetne inteligence

Anton Petrič je bil izbran in imenovan s strani WFD v delovno skupino za področje umetne inteligence in nacionalnih znakovnih jezikov.

Sprejeta pobuda ZDGNS za sprotno podnaslavljanje sodišč v RS

ZDGNS že vrsto let naslavlja problematiko spremljanja sodnih razprav za osebe z izgubo sluha, ki ne uporabljajo znakovnega jezika. Vrhovno sodišče RS in Ministrstvo za pravosodje sta uspeli urediti vse potrebno, da so nekatera sodišča v RS sedaj dostopna s sprotnimi podnapisi. Pozdravljamo tehnično rešitev, upamo, da se bo razširila tudi na druga področja življenja in dela oseb z izgubo sluha, predvsem pa pozivamo vse potencialne uporabnike, da na sodišče naslovijo potrebo in željo po spre-

mljanju obravnave s sprotnimi podnapisi.

Gledališki festival gluhih

V kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah je potekal gledališki festival gluhih, na katerem so gluhi ustvarjalci iz društev predstavili svoje kulturne in gledališke točke.

ZDGNS zaključila s svetovalnimi nadzori po društvih

Nadzorna skupina ZDGNS, imenovana na seji UO ZDGNS, je zaključila z obiski vseh društev, na katerih je opravila svetovalni nadzor oziroma obisk. Tovrstni nadzorni so zahtevani v medsebojni pogodbi med ZDGNS in FIHO. UO ZDGNS se je seznanil na svoji seji s poročilom nadzorne skupine.

Filmski festival gluhih

Vsako leto poteka filmski festival gluhih, na katerem gluhi in naglušni ustvarjalci iz društev predstavijo svoje filmske stvaritve.

ZDGNS na skupni seji Odbora za zdravstvo in Odbora za delo DZ RS

Odbora DZ RS sta obravnavala problematiko kakovosti medicinskih tehničnih pripomočkov, ki so za mnoge državljane nedostopni in predragi oziroma ne ustrezajo več razvoju novih tehnologij in možnosti.

Sprejem predsednice RS, predsednice DZ RS in predsednika Vlade RS ob Mednarodnem dnevu invalidov

ZDGNS se je udeležila sprejema vseh treh predsednikov ob Mednarodnem dnevu invalidov. Tovrstna srečanja so priložnost za formalno in nefor-

malno druženje in izpostavitve izzivov, s katerimi se soočajo tudi osebe z izgubo sluha.

Ožji izbor za Kretnjo leta 2025

ZDGNS je prejela večje število predlogov za izbor kretnje leta za leto 2025. Predlogi so različni, bodisi po vsebini ali po kriteriju novih kretenj. V ožji izbor so uvrščene kretnje kot so inkluzija, evtanazija, geopestro, božičnica, dron in voda. Vabljeni k oddaji vašega glasu za kretnjo leta, ki je najbolj zaznamovala skupnost gluhih v letu 2025.

ZDGNS na posvetu NSIOS Storitve na domu

Branko Gornjec se je v imenu ZDGNS udeležil posveta NSIOS na temo storitev na domu oz. prepoznavanja težav in oblikovanja možnih rešitev za zaščito prejemnikov pomoči.

ZDGNS na Slovenskem knjižnem sejmu
ZDGNS se je s stojnico predstavila na knjižnem sejmu v Ljubljani. Sodelo-

vali smo s publikacijami, ki so dostopne tudi v znakovnem jeziku kot tudi z didaktičnimi učnimi gradivi za področje znakovnega jezika.

70 let delovanja Društva Auris Kranj

Društvo Auris Kranj je v prostorih Prešernovega gledališča Kranj s kulturnim programom obeležil okroglo obletnico svojega neprekinjenega de-

lovanja. Iskreno čestitamo vsem članom, vodstvu in mnogim dosedanjim aktivnim članom, ki so soustvarjali društvo, ki pokriva celotno Gorenjsko. Ob tem ne moremo spregledati pomembne vloge dolgoletne sekretarke društva Zlate Crljenko, ki je z mnogimi predsedniki in člani pustila neizbrisani pečat.

Seja UO ZDGNS in zaključek leta

Ob zaključku leta se je sestala še zadnjič letos seja UO ZDGNS. Ob tem smo pripravili tudi zaključno srečanje z vsemi člani UO, NO, predsedniki in sekretarji društev in si v sproščenem vzdušju ogledali tudi video projekcijo pomembnejših dogodkov v letu 2025.

SLUŠNI APARATI

ALPETON
SLUŠNI APARATI

Preizkusite jih!
Brezplačno in
brez obveznosti
nakupa.

Najnaprednejša
tehnologija

AURACAST
A BLUETOOTH® TECHNOLOGY

Najboljše razumevanje
v hrupnih okoljih

Najmanjši polnilni
slušni aparat pri nas

*Slika je simbolična

AKCIJA
NAMIZNI
POLNILEC
GRATIS

Velja na vsa naročila
polnilnih aparatov
do 28.2.2026

NOVO

**LJUBLJANA
BTC**

“Tuš center BTC”
Bratislavská cesta 9

01/438-55-66

**LJUBLJANA
CENTER**

Metelkova ulica 11

01/438-55-15

KRANJ

“Planet Tuš Kranj”
Cesta Jaka Platiše 18

04/5100-100

NOVO

**MARIBOR
CENTER**

Jezdarska ulica 22

051/292-010

www.alpeton.si

Sporočilo za javnost

**V 19 sodnih dvoranh je odslej možno
podnaslavljanje v živo**

Ob mednarodnem dnevu oseb z invalidnostjo, 3. decembra, je v eni izmed razpravnih dvoran ljubljanske sodne stavbe potekala skupna tiskovna konferenca Vrhovnega sodišča RS, Ministrstva za pravosodje RS in Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, na kateri so predstavili sistem, ki omogoča podnaslavljanje v živo v sodnih dvoranh.

Generalna sekretarka Vrhovnega sodišča **Hele-
na Miklavčič** je izpostavila, da se sodstvo zave-
da pomena pravice dostopa do sodišča za vse,
ne glede na osebne okoliščine ali ovire. Pravica
do sodnega varstva je temeljna človekova pra-
vica in kot taka ne sme biti podvržena omejit-
vam. Poudarila je, da so bile osebe z izgubo
sluha že zdaj v pisanjih sodišča opozorjene, da
lahko sodišče obvestijo o tem, da v sodnem po-
stopku potrebujejo pomoč tolmača za znakovni
jezik. »Ker pa se je izkazalo, da lahko s pomoč-
jo tehnologije gluhih in naglušnih omogoči-
mo sprotno spremljanje sodnega postopka s

pomočjo podnaslavljanja v živo, smo za to upo-
rabili opremo, ki je v 19 razpravnih dvoranh
po vsej Sloveniji sicer primarno namenjena iz-
vajanju sojenja na daljavo,« je še dejala gene-
ralna sekretarka.

Direktor Centra za informatiko na Vrhovnem so-
dišču **mag. Bojan Muršec** je pojasnil, da so zara-
di operativnih potreb pri delu sodnikov in sod-
nih zapisnikarjev že pred dvema letoma v okvi-
ru pilotnega projekta TIPKO na Okrožnem sodi-
šču v Ljubljani začeli z uvajanjem sistema za
strojno prepisovanje zvočnih posnetkov. Poleg

razvoja namenske programske opreme je projekt zahteval tudi vzpostavitev lastne strojne infrastrukture za zagotavljanje varstva podatkov, saj mora pretvorba podatkov potekati na strežnikih sodstva. »Po uspešnem zaključku projekta TIPKO se je izkazalo, da ta tehnologija hkrati predstavlja optimalno rešitev za zagotavljanje dostopnosti sodnih postopkov osebam z okvaro sluha. Programska oprema ob ustrezni nadgradnji strojnih kapacitet omogoča tudi podnaslavljanje oziroma pretvorbo zvočnega zapisa v živo,« je še pojasnil.

Višji sodnik **dr. Ciril Keršmanc**, vodja kazenskega in specializiranega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani ter vodja pilotnega projekta TIPKO, je nato predstavil delovanje tega sistema v praksi in osnovne funkcionalnosti ter opisal vse korake, ki so vodili do vzpostavitve podnaslavljanja v sodnih dvoranah. Ob tem je opozoril, da »kot pri vseh novostih, se tudi ob uvajanju podnaslavljanja v živo na sodiščih pričakujejo tehnični in organizacijski izzivi. Te izzive bomo obravnavali in spremljali s strani projektne skupine, ki deluje v okviru Vrhovnega sodišča.«

Generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo na Ministrstvu za pravosodje **mag. Valentina Vehovar** je poudarila, da je učinkovita komunikacija temelj enakopravne udeležbe oseb z okvaro sluha v sodnih postopkih. »Vzpostavitev podnaslavljanja v živo v 19 razpravnih dvoranah po Sloveniji je pomemben korak k bolj dostopnemu in učinkovitemu sodnemu varstvu. Videokonferenčna

oprema, ki omogoča delovanje programa TIPKO, je bila zagotovljena s sredstvi Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), s čimer smo zagotovili pomembno tehnično nadgradnjo in okrepili komunikacijsko podporo gluhih in naglušnim udeležencem. Na ministrstvu bomo tudi v prihodnje podpirali razvoj tehničnih in informacijskih rešitev, ki izboljšujejo razumljivost postopkov in prispevajo k enakopravnemu uresničevanju pravic vseh strank,« je še dodala.

Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije **Gorazd Orešnik** se je v imenu zveze zahvalil Vrhovnemu sodišču in Ministrstvu za pravosodje za konstruktivno sodelovanje in prizadevanja pri vzpostavitvi te rešitve. »Podnapisi v živo niso zgolj tehnična izboljšava. Gre za zaščito naših pravic, saj omogočajo dostop do točnih informacij ter zagotavljajo, da gluhi in naglušni niso več zadnji, ki izvejo pomembne podatke – zlasti v primerih, kjer so informacije občutljive, pravno pomembne ali povezane z osebno varnostjo. Podnaslavljanje pa ne nadomešča tolmača, temveč ga dopolnjuje – oboje skupaj zagotavlja natančne in zanesljive informacije, kar je v sodnih postopkih ključnega pomena, saj lahko ena beseda spremeni pomen, odločitev ali pravico. Današnji dan dokazuje, da je mogoče z dialogom, vztrajnostjo in razumevanjem doseči resnične spremembe na področju dostopnosti in enakopravnosti. Še enkrat se zahvaljujem vsem, ki ste verjeli v ta projekt in ga omogočili.«

Skupna tiskovna konferenca Vrhovnega sodišča, Ministrstva za pravosodje in Zveze društev gluhih in naglušnih je potekala v razpravnih dvorani v ljubljanski sodni stavbi na Tavčarjevi 9, ki je opremljena z videokonferenčnim sistemom za samodejno podnaslavljanje v živo.

V Sloveniji živi približno 1.100 gluhih oseb, ki uporabljajo slovenski znakovni jezik kot materni jezik, ter več kot 200.000 oseb, ki se soočajo z različno stopnjo izgube sluha. Možnost samodejnega podnaslavljanja v živo bo zagotovo marsikomu olajšala spremljanje sodnih postopkov.

Ob mednarodnem dnevu invalidov: Nič o invalidih brez invalidov

Ob mednarodnem dnevu invalidov, 3. decembra 2025, so na Brdu pri Kranju pripravili tradicionalno slovesnost, ki vsako leto opozarja na pravice in potrebe invalidov. Dogodek je povezal predstavnike invalidskih organizacij ter najvišje predstavnike države. Namen srečanja je bil poudariti pomen sodelovanja, dostopnosti in vključevanja invalidov v družbo.

V uvodnem nagovoru je premier Robert Golob spomnil na zavezo, da se o invalidih ne odloča brez njih. Dejal je: "Nič o invalidih brez invalidov, in se tega reka držim ves mandat." Poudaril je, da mora država ljudem z invalidnostjo zagotoviti priložnosti za učenje, delo in samostojno življenje ter da se človečnost države vidi prav v tem, kako skrbi za najranljivejše.

Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, Gorazd Orešnik, je izpostavil, da je mednarodni dan invalidov priložnost, da se

javnost opozori na pravice gluhih in naglušnih ter na težave, s katerimi se še vedno srečujejo. Opozoril je tudi na nerešeno vprašanje financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika.

Predsednica republike Nataša Pirc Musar je ob dogodku poudarila, da so invalidi pomemben

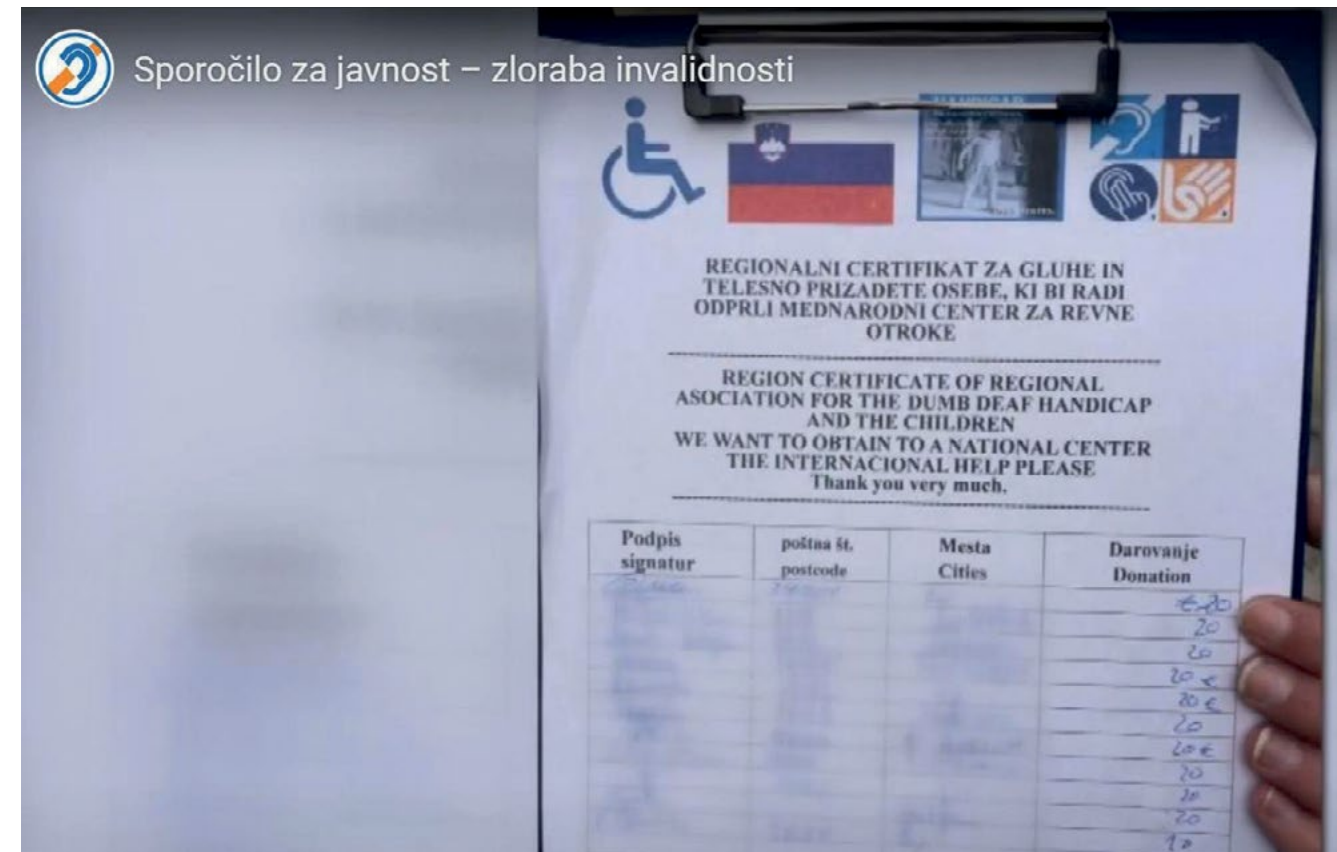

del slovenske družbe. Veseli jo, da se v zadnjem času sprejemajo ukrepi v sodelovanju z invalidi. Ob zaključku je gledalcem zaželela lepe praznike ter poudarila toplino in srčnost, ki jo invalidske organizacije prinašajo v družbo.

Na dogodku je spregovorila tudi predsednica Sveta za invalide RS, Mateja Toman. Opozorila je, da so invalidi kljub zakonodaji še vedno pre pogosto izključeni in da sodelovanje invalidov pri sprejemanju odločitev ni vedno enakovredno upoštevano. Po njenem mnenju prav dostopnost in možnost življenja v skupnosti ostajata ključna izziva.

Predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij, Midhet Huskič, je dodal, da je Slovenija res že veliko naredila, vendar številne javne ustanove, šole in kulturni objekti še vedno niso ustrezno prilagojeni. Mnogi invalidi se še vedno srečujejo z diskriminacijo, nižjo zaposlenostjo in stigmo.

Slovesnost se je zaključila z željo, da bi prihodnja leta prinesla še bolj vključujočo in dostopno Slovenijo, kjer bodo invalidi partnerji pri vseh pomembnih odločitvah in enakovredni člani skupnosti.

Sporočilo za javnost – zloraba invalidnosti

Obveščamo vas, da se po različnih krajih Slovenije pojavljajo posamezniki, ki se pretvarjajo, da so gluhi ali naglušni ter da zbirajo sredstva zase ali za organizacije gluhih in naglušnih v Sloveniji. Izjavljajmo, da Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ter vsa njena društva nimajo nič s tem ter da gre za morebitne zlorabe. Naše organizacije se ne poslužujejo tovrstnih oblik zbiranja sredstev, saj predstavljajo kršitev slovenske zakonodaje. Vse vljudno naprošamo, da v kolikor vidijo kogarkoli, ki bi na takšen ali podoben način zbiral

sredstva za gluhe ali naglušne oziroma za organizacije gluhih in naglušnih, da le-to nemudoma sporočijo policiji.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je skupaj s svojimi 13 društvi po vsej Sloveniji reprezentativna invalidska organizacija za osebe z okvaro sluha, in sicer za gluhe, naglušne, osebe s polževim vsadkom in osebe z gluhoslepoto. Vljudno prosimo vse, da ne zlorablajo invalidnosti z namenom okoriščanja ali zavajanja za doseg svojih interesov.

Gledališki festival gluhih kulturnih točk 2025 v Domžalah

V Domžalah je letos potekal čudovit Gledališki festival gluhih kulturnih točk, ki je ponovno pokazal, kako bogata, ustvarjalna in živahna je kultura gluhih. Oder je ves dan živel v ritmu zgodb, humorja, poezije, pantomime in vizualnega izraza, ki so ga nastopajoči predstavili v slovenskem znakovnem jeziku.

Festival je odprla skupina Tihe stopinje ZDGNS z dinamično vizualno predstavo 100 m sprint – ženske, ki jo je ustvarila Jelena Bolšedonova. Sledili so člani MDGN občin Slovenske Konjice in Zreče z dvema živahnima igrama – najprej Tesar in njegov vajenec, polno komičnih zapletov, nato pa še hudomušno prigodo Gospoda in duh.

Iz DGN Ljubljana je na oder prišla igriva predstava V glavi mladosti, ki je spomnila, da je mladost predvsem stanje duha. Svojo zgodbo sta prispevala tudi DGN Severne Primorske s predstavo Čakalnica, polno humorja iz vsakdanjih situacij pri zdravniku, ter Tihe stopinje ZDGNS še z nežno, poetično točko Krog življenja.

Za zaključek programa je DGN Južne Primorske predstavilo pantomimo Dežnik v vetru, v izvedbi Nel Delosto.

Vsaka skupina je na oder prinesla svoj pogled, svojo energijo in svoj značilen izraz – skupaj pa

so ustvarile dan, poln smeha, čustev, sporočil in lepih trenutkov, ki jih razumemo tudi brez besed.

Iskrena hvala vsem nastopajočim, ki ste s svojim časom in predanostjo soustvarili tako bogat program. Prav tako hvala povezovalki za toplino in tekoč potek festivala ter tolmačem

slovenskega znakovnega jezika, ki so s svojim delom omogočili, da je bil dogodek dostopen vsem.

Naj nas današnji festival spomni, kako pomembno je, da prostor ustvarjalnosti in kulture gluhih živi naprej. Veselimo se že naslednjega srečanja v letu 2026!

Likovna kolonija gluhih in naglušnih ustvarjalcev letos v Novi Gorici Razstava del odprta ob dnevu slovenskega znakovnega jezika

V začetku oktobra, od 3. do 5. oktobra, je v Novi Gorici potekala tradicionalna, že 21. likovna kolonija gluhih in naglušnih umetnikov, ki jo vsako leto organizira eno izmed slovenskih društev. Letos je ta čast pripadla Društvu gluhih in naglušnih Severne Primorske, ki je gostilo ustvarjalce iz različnih krajev Slovenije. Z Likovne kolonije se je udeležilo kar 15 umetnikov iz skoraj vseh društev po Sloveniji: Karmen Smodiš Reischman, Nina Jeranko, Marko Lukan, Anton Gryban, Bedrija Črešnik, Fiorenzo Urbančič, Vera Pavšič, Tea Mord, Urška Kozole, Nikolaj Vogel, Janez Turk, Franjo Marošek, Beno Tacer, Janez Sladič, Hedvika Vidmar Šalamon. Likovne kolonije sem se želel udeležiti tudi sam, a sem na žalost prav tisti vikend zbolel.

Udeleženci so v večdnevem druženju in ustvarjalnem okolju oblikovali raznolika likovna dela, ki odražajo njihov talent, doživljanje sveta in bogat umetniški izraz.

15. novembra je bila otvoritev likovne razstave v avli Mestne občine Nova Gorica, ki je potekala od 15. novembra in se zaključila 4. decembra. Razstava je umeščena v čas praznovanja dneva slovenskega znakovnega jezika, ki ga v Sloveniji obeležujemo 14. novembra, zato dogodek nosi še dodatno simbolno težo. Na otvoritvi je bil pester kulturni program z gledališkima točkama Meja in Sestri, v katerih sta nastopili domače društvo in društvo gluhih iz Italije.

Posebno zadovoljstvo in ponos je med organizatorji vzbudilo dejstvo, da se je likovna kolonija in nato tudi razstava odvila prav v mestu, ki nosi v letu 2025 naziv evropske prestolnice kulture. To je ustvarjalcem omogočilo dodatno prilžnost, da svojo ustvarjalnost predstavijo v širšem kulturnem prostoru in tako še bolj približajo umetnost gluhih in naglušnih širši javnosti.

Slovenska reprezentanca na Deaflympics Tokio 2025: izjemni dosežki, pomembni premiki in zgodovinski trenutki

15.–26. november 2025, Tokio, Japonska

Poletne olimpijske igre gluhih – Deaflympics Tokio 2025 so za slovenski šport gluhih pomenile enega najpomembnejših dogodkov zadnjih let. Gre za tekmovalje z več kot stoletno tradicijo, ki gluhim športnikom omogoča enakovredno vključitev v vrhunski mednarodni šport. Letos je Tokio gostil več kot 3.000 športnikov z vsega sveta, med njimi tudi slovensko reprezentanco, ki je številčno majhna, a kakovostno izjemno močna.

Slovenijo je predstavljalo **sedem gluhih športnikov**, ki so tekmovali v **atletiki, tenisu in plavanju** – treh panogah, v katerih Slovenija že tradicionalno dosega mednarodne uspehe. Njihove priprave, logistika potovanja in nastanitve ter intenzivno poročanje Spletne TV so

omogočili, da se je slovenska javnost z igrami povezana bolj neposredno kot kadarkoli prej.

Močna in raznolika ekipa: kdo je zastopal Slovenijo?

Atletika – Slovenska paradna disciplina

Atlete je letos vodila visoko motivirana in izkušena ekipa trenerjev, športniki pa so že v prvih dneh pokazali izjemen potencial:

- **Leja Glojnarich** – 100 m z ovirami, skok v višino, sedmerboj
- **Iris Breganski** – skok v višino, sedmerboj
- **Tadej Enci** – 400 m, 400 m z ovirami
- **Isabela Mord** – 100 m, 200 m, met diska
- **Viktorija Horvat** – maraton

Atletika ostaja najmočnejše območje slovenskega športa gluhih, kar so potrdili tudi letošnji rezultati.

Tenis

- **Marino Kegl**, eden najboljših gluhih tenisačev na svetu, je nastopil v posamični kategoriji in potrdil svojo mednarodno konkurenčnost.

Plavanje

- **Alessandro Ambrožič**, mladi perspektivni plavalec, je tekmoval v petih disciplinah in s svojimi rezultati pokazal, da nanj lahko računamo v prihodnosti.

Organizacija odprave – od akreditacij do avdioloških pregledov

Slovenska odprava je vključevala tudi strokovno ekipo trenerjev, fizioterapevta Dorian Hohnika, tolmača Matjaža Juharta ter uradno vodstvo Antona Petriča (vodja odprave) in Sabine Hmeline (tehnična direktorica).

Logistični izzivi Tokia

Organizacija in logistika pri tem dogodku potekata drugače kot pri EP in SP, kjer imamo hotel/-e blizu prizorišča in se lahko prijavljamo tudi direktno v hotel in se ne obremenjujemo s transportom in drugimi zadevi. Pri olimpijskih igrah gluhih (ne moremo jih primerjati s paralimpijskimi igrami, kaj šele z OI, kjer za obema dogodkoma stoji država organizatorica

s svojimi ogromnimi finančnimi in organizacijskimi resursi) je to zahtevno, ker vse poteka centralizirano preko ene vstopne točke. Vse rezervacije potekajo centralizirano preko uradne potovalne agencije JTB in njihove aplikacije AMARYS.

Slovenska ekipa je bila nastanjena v **Tokyo Bay Ariake Washington Hotelu**, v neposredni bližini teniškega centra Ariake, kar je športnikom omogočalo optimalne pogoje. Prihod v Tokio je bil povezan tudi z obveznim **avdiološkim pregledom** – pomembnim elementom verifikacije, ki zagotavlja poštenost tekmovanja. Pregled je uspešno prestala **Viktorija Horvat**, pri čemer je bila njena izguba sluha potrjena kot trajna.

Prevoze med hotelom in športnimi prizorišči so zagotovili samo za športne delegacije, nastanjene preko JTB. Naši športniki so tako imeli organizirane direktne prevoze na atletski stadion Komazawa in v plavalni center (Tokyo Aquatics Centre-TAC).

Prevozi z letališča do hotela in do akreditacij so se začeli 11. novembra, ko smo pristali na letališču Haneda. Za povratek domov smo sami organizirali direktni najeti prevoz na letališče, ker je organizator imel za nas prevoz iz našega hotela prek prvega huba, kjer bi prestopili na drug avtobus, ki bi nas peljal na letališče. Let domov smo imeli ob 8.30, bi morali iti že ob 4. uri zjutraj. Zato smo se odločili za najeti prevoz z dvema velikima kombijema.

Organizirane so bile tudi brezplačne SIM kartice z neomejenimi podatki in kartice za javni prevoz, prednaložene z 2.000 jeni. V pomoč odpravi je bila s strani organizatorja dodeljena tudi **kontaktna oseba – Mariko Mori**, ki je učinkovito reševala logistične izzive in zagotavljala podporo naši odpravi na terenu.

Treningi in priprave

Prvi treningi so se začeli že dan po prihodu – od plavalnih objektov v Tokyo Metropolitan Gymnasium do atletskega stadiona Yumenoshima ter kasneje Komazawa Olympiastadion. Tenisači so imeli privilegij trenirati na enem največjih teniških kompleksov na Japonskem – **Ariake Tennis Park**.

Prevozi so bili urejeni prek dveh velikih transportnih centrov (t. i. hubov), kar je športnikom omogočalo dostop do vseh tekmovalnih površin brez zamud. Transport je bil organizi-

ran iz zbirnih točk v bližini večine hotelov. Organizator je postavil dva transportna huba, prvi je bil postavljen v Deaflympics centru, kamor so vozili športnike iz hotelov, v tem hubu so prestopali na avtobuse, ki jih je vozil na športna prizorišča. Drugi hub je bil postavljen v Ariake Bayu poleg teniškega centra Ariake. Naš hotel je bil od tega huba oddaljen 200 metrov in ta hub je omogočal direktne prevoze z avtobusi do športnih prizorišč.

Rezultati – Lejin zgodovinski trojni uspeh

Slovenski športniki so dosegli izjemne rezulta-

te, med katerimi izstopajo tri bronaste medalje

Leje Glojnarič:

- **skok v višino** – 1,67 m
- **100 m z ovirami** – 15,13 s
- **sedmerboj** – 4.595 točk

S tem je Leja postala ena najuspešnejših atletinj na letošnjih igrah.

Ostali nastopi atletov:

- **Iris Breganski** – 4. mesto (skok v višino), 4. mesto (sedmerboj)
- **Tadej Enci** – 6. mesto (400 m), odstop na 400 m z ovirami zaradi vročine
- **Viktorija Horvat** – 8. mesto (maraton)
- **Isabela Mord** – 10. mesto (met diska), 13. in 14. mesto na 100 m in 200 m

Tenis

- **Marino Kegl** – 4. mesto po tesnem polfinalnem boju z Avstrijcem Mariom Karglom. S tem rezultatom je ohranil tretje mesto na svetovni lestvici gluhih tenisačev.

Plavanje

Alessandro Ambrožič je med mladimi plavalci izstopal s tehnično odličnimi nastopi:

- 5. mesto na 200 m hrbtno
- 9. mesto na 100 m hrbtno
- solidna uvrstitev v preostalih treh disciplinah

Vloga Spletne TV – prvič tako obsežno, tako sproti, tako dostopno

Spletna TV ZDGNS je opravila izjemno delo in postavila nov standard za dostopno poročanje o športu gluhih:

- pripravila **7 enominutnih spotov** predstavitev športnikov,
- izdelala **25-sekundni televizijski oglas**, ki se je predvajal na RTV Slovenija,
- snemala dogajanje v Tokiu, treninge, izjave in prispevke,
- vsakodnevno objavljala rezultate, urnike in analize,

- pripravila surov video material za mednarodne medije.

To je bila doslej **najbolj obsežna medijska pokritost** slovenskega nastopa na Deaflympics, s katero se je povečala prepoznavnost športnikov in pomen dostopnih vsebin.

Zaključek – Slovenija ostaja pomemben člen svetovne družine športa gluhih

Slovenska odprava se je iz Tokia vrnila s ponosom, tremi medaljami, vrhunskimi uvrstitvami ter občutkom izpolnjenosti. Rezultati dokazujejo, da se slovenski šport gluhih razvija v pravo smer, ob tem pa ostaja ključno sistemsko financiranje, podpora nacionalnih športnih organizacij in strokovni razvoj mladih športnikov.

ŠZGS in ZDGNS se zahvalujeta ZŠIS-SPK, ki je omogočil udeležbo slovenske odprave na Deaflympics Tokio 2025.

Slovenski gluhi športniki ponovno dokazujejo, da s svojim znanjem, disciplino in predanostjo sodijo na svetovni vrh.

Volilni kongres ICSD, Tokio, 29. in 30. november 2025

Po zaključku olimpijskih iger gluhih v Tokiu sta se naslednji drugi dan delegata Športne zveze gluhih Slovenije, predsednica Sabina Hmelina in sekretar Anton Petrič, udeležila celodnevne delavnice ICSD v stavbi mladinskega centra Nacionalnega olimpijskega centra v Shibuyi v Tokiu. Delavnica je udeležencem omogočila boljši vpogled v delo in ICSD, tako da so bili vsi delegati dobro pripravljeni na naslednja dva dneva kongresa.

Dan pred kongresom smo se udeležili delavnice ICSD o sistemu OMS (spletni upravljalni sistem ICSD). OMS je centralizirana platforma, ki omogoča upravljanje podatkov športnikov, ekip, akreditacij, obrazcev in podatkov o tekmovalnih ter komunikacijo med ICSD in nacionalnimi športnimi zvezami.

Po delavnici je bil naslednji dan začetek dvodnevne 52. rednega kongresa Mednarodnega komiteja za šport gluhih (ICSD) v kon-

gresni dvorani. Kongresa so se udeležili delegati – predstavniki nacionalnih športnih zvez gluhih iz 64 držav članic ter predstavniki štirih pridruženih organizacij: DIFA (nogomet), DIBF (košarka), ICCD (šah) in WDGF (golf), ki imajo enako glasovalno pravico kot države članice. Slovenijo sva zastopala predsednica Sabina Hmelina in sekretar Anton Petrič. ICSD je mednarodna organizacija, ki organizira olimpijske igre gluhih in je vrhovna avtoriteta na področju športa gluhih po vsem svetu.

Predsednik ICSD Ádám Kósa je v soboto, 29. novembra, odprl 52. kongres. Delegati so obravnavali predloge nacionalnih športnih zvez gluhih, ki so se nanašali na statut in pravilnike ICSD. Glasovanje je potekalo elektronsko, šifrirano prek mobilnega telefona delegatov.

Delegati so potrdili sprejem novih nacionalnih športnih zvez gluhih iz Azerbajdžana, Bahrajna, Moldavije, Liberije in Tadžikistana v polno-

pravno članstvo ICSD ter podelili častno članstvo gospe Isabelle Malaurie (Francija), nekdanji predsednici EDSO, in posthumno Ralphu Fernandezu (ZDA), zadnjemu izvršnemu direktorju ICSD. Prav tako so potrdili ratifikacijo zapisnika 51. kongresa v Parizu. Predsednik ICSD in rektorica Univerze Gallaudet sta podpisala memorandum o soglasju glede ohranjanja zgodovinskega arhiva ICSD. Sprejeta so bila revidirana finančna poročila ICSD za obdobje 2020–2023 ter finančno poročilo za leto 2024. Predstavljena so bila poročila vseh komisij ICSD, med drugim etične komisije, komisije za športnike, pravne komisije, komisije za ženske v športu, avdiološke komisije, komisije za boj proti dopingu ter športne komisije.

Delegati so prejeli in potrdili tudi poročila organizacijskih odborov preteklih in prihodnjih iger: poletnih iger gluhih 2021 v Braziliji, zimskih iger gluhih 2023 v Turčiji, svetovnih iger gluhih mladih 2024 v Braziliji ter priprav na zimske igre gluhih 2027 v Avstriji, ki so jih podali predsedniki oziroma predstavniki organizacijskih odborov.

Drugi dan kongresa se je začela razprava o fizični selitvi sedeža ICSD iz Lausanne (Švica) v Budimpešto (Madžarska). O tej možnosti so razpravljali že dalj časa, v Tokiu pa je bila odločitev dokončno potrjena. Hrvaška je sicer

najprej izrazila interes za prevzem sedeža, vendar je kandidaturo umaknila, zato je bila Madžarska edina kandidatka. Delegati so odločili, da se sedež organizacije preseli v Budimpešto za obdobje desetih let. Po tej točki so sledili predlogi izvršnega odbora, pobude držav članic in nominacije.

Za gostiteljstvo poletnih olimpijskih iger gluhih 2029 sta se potegovala Zagreb (Hrvaška) in Atene (Grčija). Hrvaška je predstavila praktično in logistično usmerjeno predstavitev, s poudarkom na prevozi, prenovitvenih delih športnih objektov ter ožjem območju prizorišč tekmovanj. Grčija je izpostavila vizijo iger, simbolični pomen Aten ter željo po vključitvi olimpijske bakle in pesmi v znakovnem jeziku v otvoritveno slovesnost. Zastavila si je visok proračun za organizacijo in izvedbo teh iger, predstavila je vse lokacije tekmovanj, ki bodo v prenovljenih objektih iz olimpijskih iger Atene 2004. Glasovanje je bilo izjemno tesno: Atene 33 proti Zagrebu z 31. Delegati so tako za gostiteljico Deaflympics 2029 izbrali Atene.

Volitve v izvršni odbor ICSD so potekale mirno in brez večjih kampanj. Več članov je bilo ponovno izvoljenih, izvoljeni pa so bili tudi novi predstavniki. Novoizvoljeni člani izvršnega odbora za mandatno obdobje 2025–2029 so:

- ▶ predsednik dr. Ádám Kósa (Madžarska)

- ▶ podpredsednik Yutaka Osugi (Japonska)
- ▶ članica Jun Zhang (Kitajska)
- ▶ član Mark Kusiak (Kanada)
- ▶ član Jari Malkamäki (Finska)
- ▶ predsednica komisije za športnike Katrin Neudolt (Avstrija)

Manjkajočega četrtega člana, ki mora biti v skladu s statutom ženska predstavnica, bodo delegati izvolili na naslednjem kongresu.

Novoizvoljeni člani etične komisije ICSD so:

- ▶ predsednica Tiffany Williams (ZDA)
- ▶ član Kang Chen (Tajvan)
- ▶ član Bjorn Røine (Norveška)

Druge funkcije ICSD:

- ▶ mednarodni športni direktor Jürgen Endress
- ▶ pomočnica športnega direktorja dr. Firat Berrak
- ▶ vodja financ dr. Jarno Stappers

Med kongresom smo počastili tudi izjemne posameznike, ki so pomembno prispevali k športu gluhih. Medaljo časti sta prejela Mitsuji Hisamatsu (Japonska), predsednik organizacijskega odbora Tokio 2025 ter Guido Zaneccchia (Italija), dolgoletni predsednik italijanske športne zveze gluhih (FSSI) in nekdanji član Izvršnega odbora ICSD. ICSD s tem priznava njuno izjemno predanost, dolgoletno delo in pomemben prispevek k razvoju športa gluhih na mednarodni ravni.

Zaključek

Kongres ICSD v Tokiu je bil vsebinsko bogat, organiziran na visoki ravni in je prinesel pomembne odločitve za prihodnost športa gluhih. Delavnica OMS ter program kongresa sta okrepila naše razumevanje dela ICSD, volitve in odločitev o gostiteljici iger 2029 pa usmerjajo razvoj za prihodnja leta. Sodelovanje delegatov SZGS je bilo uspešno, dejavno in strokovno.

Delavnica izdelovanja božično– novoletnih aranžmajev

Delavnico je vodila Jelka Rek

December je čas, da okrasimo in polepšamo svoje domove. Praznično vzdušje je lahko veliko lepše, če se izdelave okraskov lotimo sami.

Tudi letos smo za vodenje delavnice izdelovanja prazničnih aranžmajev poprosili gospo

Rek, ki nam je kot vedno natrosila kup idej in nam pri izdelavi pomagala z nasveti. Nastale so čudovite smrečice in dekoracije s svečami. Najlepše pri dekoracijah pa je, da je lahko vsak pokazal svojo umetniško žilico in so na ta način nastali čudoviti unikatni izdelki.

Potrebne so spretno roke

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Razumeti svet okoli sebe:

neprecenljivo

prispevajkretnjo.si

Prazniki brez pokanja? Čas za razmislek o prepovedi pirotehnik

Vsako leto decembra se v Sloveniji začne razprava o pirotehnik. Nekateri si brez nje ne predstavljajo praznikov. Drugi pa se je zelo bojijo. Poki so za mnoge ljudi neprijetni in povzročajo stres. Gluhi ljudje lahko občutijo vibracije, močne bliske in tresenje. Pirotehnika pa je za živali še posebej težka, saj jih glasni poki spravijo v paniko.

Slovenski zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI) določa, kdo sme kupovati in uporabljati posamezne vrste izdelkov. Najšibkejši izdelki, kot so bengalke in pasje bombice, so dovoljeni le v času novoletnih praznikov. A tudi ti se ne smejo uporabljati v zaprtih prostorih, v strnjenih naseljih, blizu bolnišnic ali na mestih, kjer je veliko ljudi. Mlajši od 14 let jih ne smejo kupiti brez nadzora odraslih. Malce močnejši izdelki, kot so manjše rakete in bakle, so dovoljeni starejšim od 16 let, vendar samo na prostem. Še močnejše izdelke smejo

uporabljati le polnoletni. Vse petarde, razen najmanjših pasjih bombic, so že vrsto let popolnoma prepovedane.

Kljub prepovedim se največ poškodb še vedno zgodi zaradi petard, ki jih ljudje kupijo v tujini ali na črnem trgu. Zdravniki opozarjajo, da so poškodbe pogosto zelo hude. Največkrat so pri-

zadete roke, obraz, oči in sluh. Kirurgi opisujejo primere, pri katerih so prsti popolnoma raztrgani, kosti zlomljene in živci uničeni. Takšne poškodbe pogosto zahtevajo dolge in težke operacije, včasih tudi amputacije. Poškodbe se največkrat zgodijo mladim, pogosto pod vplivom alkohola. Zelo nevarna so tudi doma narejena pirotehnična sredstva, ki niso testirana in lahko eksplodirajo prehitro ali premočno.

Pirotehnika škoduje tudi okolju. Ognjemeti močno onesnažijo zrak, kar je še posebej problem pozimi, ko se smog zadržuje nad mesti. Poleg tega pokanje vsako leto povzroči tudi veliko škode na premoženju – razbita okna, uničeni nabiralniki, poškodbe avtomobilov in javnih površin. Policija zato v decembru okrepi nadzor, globe za nepravilno uporabo pa znašajo med 400 in 1200 evri. Pogosto policisti zasežejo večje količine petard pri mladoletnikih ali pri ljudeh, ki izdelke kupijo preko spleta pri tujih prodajalcih.

Čeprav si veliko ljudi želi, da bi bila pirotehnika v Sloveniji popolnoma prepovedana, tega pri nas za zdaj ne načrtujejo. Razlog je tudi v evropski zakonodaji, ki prepovedi najšibkejših izdelkov ne omogoča. Prav tako strokovnjaki opozarjajo, da bi popolna prepoved lahko po-

večala nakupovanje v tujini in s tem še več nezakonitih izdelkov. Kljub temu pa policija poudarja, da bi strožje omejitve lahko pomagale zmanjšati število pokov in poškodb.

Najvarneje je, da se pirotehniki preprosto odpovemo. Če se ji kdo vseeno ne more izogniti, je pomembno, da uporablja le originalne, preizkušene izdelke in da jih prižiga previdno, zunaj in daleč od drugih. Pomembno je, da pomislimo tudi na tiste, ki jim pokanje ne pomeni zabave, ampak strah – na otroke, starejše, bolne, živali in vse, ki imajo zaradi hrupa in svetlobe težave.

Stališče Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

Na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije se vse pogostejše srečujemo z zgodbami ljudi, ki so utrpeli hude posledice zaradi pirotehnik, od trajnih poškodb sluha do telesnih poškodb in močnih psihičnih stisk. Čas praznovanj, ki bi moral biti miren in prijeten, za mnoge postane obdobje strahu, nelagodja in nevarnosti. Po pandemiji COVID-19 opažamo, da se je uporaba pirotehnik ponovno povečala, kar prinaša dodatno tveganje in veliko skrbi med našimi člani ter drugimi prizadetimi posamezniki.

Zavedamo se, da ima pirotehnika v prazničnem času dolgo tradicijo, vendar verjamemo, da bi morali imeti prednost zdravje, varnost in mir vseh prebivalcev, zlasti pa tistih, ki jih pokanje najbolj prizadene. Zato podpiramo razpravo o možnosti celovite prepovedi pirotehničnih izdelkov za osebno uporabo. Takšna odločitev bi lahko pomembno zmanjšala število poškodb, stres pri živalih ter negativne vplive na okolje.

V ZDGNS si želimo odprt in konstruktiven dialog o spremembah Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. S pripravo svojih opažanj, podatkov in predlogov smo pripravljeni sodelovati pri oblikovanju rešitev, ki bi pripomogle k večji varnosti in dobrobiti vseh prebivalcev.

BOŽIČ – praznik luči, miru in družine

Božič je eden najbolj prepoznavnih in toplih praznikov v letu. Običajno ga praznujemo 25. decembra, že dan prej pa mnogi doživimo poseben večer – božični večer, ko se družina zbere, prižgejo se lučke in dom napolni prijetna praznična atmosfera.

Božič simbolizira mir, veselje in upanje. To je čas, ko se ljudje ozremo nazaj na iztekajoče se leto, se zahvalimo za lepe trenutke in si zaželim mirnejših, toplejših dni v prihodnosti. Praznik nas nežno povabi k temu, da stopimo bližje k svojim najdražjim.

Kako praznujemo božič

Praznovanje božiča vključuje več običajev – nekateri so zelo stari, drugi sodobni in igrivi. Najpogostejši so:

► Okraševanje doma

Domovi zasijejo v barvnih lučkah, obešamo okraske, mnogi postavijo božično drevesce.

Vonj po cimetu, svečah in piškotih ustvari pravo praznično vzdušje.

► Voščila in dobre misli

Božič je čas, ko ljudem, ki jih imamo radi, zaželimo vse dobro. To so trenutki prijaznosti, miru in novih začetkov.

► Božična večerja

Družine se zberejo ob bogatejši večerji. Jedilnik je od doma do doma drugačen, pogos-

to pa vključuje pečenko, krompir, zelenjavo in kakšen sladek zaključek.

► Obdarovanje

Pod božično drevo položimo drobna darila – ne zaradi vrednosti, temveč zato, da nekomu polepšamo trenutek. Tudi majhna pozornost lahko prinese veliko toplino.

Da bo praznični večer še lepši, smo pripravili nekaj preprostih in slastnih receptov.

Kremna gobova juha

Sestavine:

- 500 g svežih gob ali 150 g suhih gob
- 1 l vode
- 150 g korenja
- ½ čajne žličke kumine v prahu
- ½ čajne žličke soli
- 2 čajni žlički čebule v prahu
- 1 čajna žlička česna v prahu
- 500 g krompirja
- 50 g masla (namesto masla lahko uporabiš tudi oljčno olje)
- 180 g kisle smetane
- 1 čajna žlička majarona
- ½ čajne žličke timijana
- 1 čajna žlička peteršilja
- ščepec popra

Priprava:

Sveže gobe z nožem očistite umazanije. Če želite, jih sperite (ali obrišite z mokro krpo), vendar jih nato tudi temeljito posušite. Gobe narežite navpično, večje kose pa najprej razpolovite ali razrežite. Na majhne kocke narežite korenje in olupljen krompir.

V segreti ponvi raztopite maslo in dodajte čebulo v prahu, posolite in potresite s kumino. Narezane gobe dajte v ponev, pokrijte in dušite ter občasno premešajte. Ko se gobe zmehčajo, dodajte kocke korenja in krompirja in jih prelijte z litrom vode. Dodajte še česen v prahu. Zavrite in kuhajte, dokler se kocke krompirja in korenja ne zmehčajo.

Preden gobovo juho odstavite, primešajte še začimbe: majaron, timijan in peteršilj ter pustite vreti na zmernem ognju še 10 minut, da se okusi razpustijo.

Gobovo juho odstavite z ognja in med nenehnim mešanjem previdno vlijte smetano sobne temperature. Ne kuhajte več. Po okusu dodajte še sol in poper.

Gobovo juho nalijte v globoke krožnike in za okras posujte s peteršiljem ter po želji dekorirajte z žličko kisle smetane. Postrezite še toplo.

NASVET: Če nimate svežih ali zamrznjenih gob, lahko uporabite tudi posušene gobe (približno 150 g). Najprej jih kuhajte četrto ure, nato jih še 15 minut pustite stati v vreli vodi, nato jih odcedite in temeljito ožemite. Vodo, kjer so se gobe kuhale, lahko prihranite in jo uporabite v juhi, ki bo imela tako še bolj izrazit okus po gobah.

Svinjska pečenka (sočna in mehka)

Sestavine:

- 1,2–1,5 kg svinjske pečenke (kare)
- 4 stroki česna
- 1 čebula
- 2 korenčka
- 0,25 gomolja zelene
- sol
- poper
- mleta kumina
- 3 rezine limone
- 2 žlici olivnega olja
- timijan
- 200 ml belega vina

Priprava:

Česen olupimo in drobno naribamo (lahko ga tudi drobno sesekljamo). V manjši skledici iz česna, soli, popra, mlete kumine in olja pripravimo marinado za meso. Kos mesa operemo pod tekočo vodo in dobro osušimo s papirnatiimi brisačkami. V kožo z nožem po vsej dolžini naredimo nekaj zarez. Kos mesa iz vseh strani dobro natremo s pripravljeno marinado.

Pečico nastavimo na 230 stopinj Celzija. Korenje očistimo, operemo (po potrebi tudi ostrga-

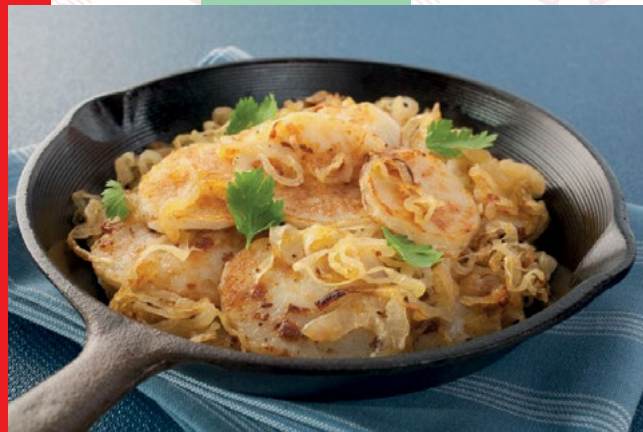
mo) in razrežemo na četrtine. Čebulo olupimo in razrežemo na četrtine. Zeleno očistimo, olupimo in razrežemo na večje kose. Vso zelenjavo stresemo v globok pekač. Dodamo še vejice timijana in rezine limone ter vse skupaj pokapamo z oljem. Zelenjavo dobro premešamo in razporedimo po pekaču. V pekač položimo še kos mesa, nato pa pekač za 30 minut potisnemo v ogreto pečico.

Po pol ure pečenja temperaturo pečice znižamo na 170 stopinj. V pekač vlijemo vino in meso pečemo še 75 minut (25 minut na vsakih 0,5 kg mesa). Med pečenjem meso večkrat prelijemo s tekočino, ki se je nabrala v pekaču.

Pečeno meso preložimo na desko, ohlapno pokrijemo s kosom alu folije in pustimo počivati 15 minut. Med počivanjem mesa pripravimo omako. V pekač vlijemo malo tople vode in s kuhalnico dobro podrgnemo po dnu, da odluščimo vse zapečene koščke. Zelenjavo pretlačimo, nato pa vsebino pekača precedimo v čisto skledico.

Meso narežemo na poljubno debele kose, katere ponudimo skupaj z izbrano prilogo in omako.

Pražen krompir z ocvirkovo mastjo

Sestavine:

- ▶ 1 kg krompirja
- ▶ 1 večja čebula
- ▶ 2–3 žlice ocvirkove masti
- ▶ sol
- ▶ po želji: poper, kumina ali svež peteršilj

Priprava:

Krompir skuham v olupku (20–25 minut). Malo ohladi, olupi in nareži na rezine. V večji ponvi segrej ocvirkovo mast. Dodaj drobno sesekljano čebulo. Praži, da postekleni in rahlo porjavi (ocvirkova mast ji da lepo barvo in vonj). Na čebulo nežno stresi narezane krompirjeve rezine. Mešaj previdno, da se krompir ne razkuha. Praži 10–15 minut, da dobi zlato skorjico. Posoli po okusu. Po želji dodaj poper ali kumino. Za svežino lahko na koncu potreseš z malo peteršilja.

Gratinirana mešana zelenjava

Sestavine:

- ▶ 2 korenčka
- ▶ 1 bučka
- ▶ 1 brokoli
- ▶ 1 rdeča paprika
- ▶ 1 rumena paprika
- ▶ 1 manjša čebula
- ▶ 150 ml sladke smetane
- ▶ 100 g naribanega sira (gauda, edamec ali mozzarella)
- ▶ 1 žlica masla
- ▶ sol, poper
- ▶ malo muškarnega oreščka (po želji)
- ▶ sveža zelišča (timijan ali peteršilj)

Priprava:

Korenček, bučko in papriko nareži na tanke rezine ali kocke, brokoli pa na cvetove. Čebulo nareži na kolobarje. Vse skupaj rahlo posoli in popopraj. Pekač namasti z maslom. Zelenjavo enakomerno razporedi po pekaču. Prelj s sladko smetano. Potresi z naribanim sirom. Po

želji dodaj ščepec muškarnega oreščka in sveža zelišča. Peci v pečici pri 180–200 °C približno 25–30 minut, dokler zelenjava ni mehka in sir lepo zlato zapečen. Po potrebi v zadnjih 5 minutah vključi funkcijo “grill”, da dobi gratin hrustljivo skorjico.

Božično deblo

Priprava:

Jajca ločimo na beljake in rumenjake. Moko, kakav in pecilni prašek presejemo. Vmešamo sol in vse skupaj premešamo. Sto gramov sladkorja dodamo k rumenjaku in stepamo do svetlo rumene zmesi. Takrat dodamo suhe sestavine in ji premešamo v enotno gosto zmes. Beljake stepemo do mehkega. V take dodamo preostali sladkor in mešamo do čvrstega. Sneg po delih vmešamo v čokoladno zmes in prelijemo na dobro pomaščen papir za peko na pekač od pečice. Položimo v segreto pečico na 170 stopinj za 8–9 minut. Za minutko ohladimo, nato pa prevrnemo na mokro krpo in zvijemo. Ohladimo. V kozici z debelim dnom na najnižji temperaturi stopimo maslo in čokolado. Ko sta stopljena, vmešamo sladko smetano in pustimo na sobni temperaturi, da se sestavine ohladijo. Sladko smetano stepemo do mehkega, nato pa dodamo sladkor in želatino in miksamo do čvrstega. Rolado odvijemo, premažemo s smetano in zavijemo nazaj. Odrežemo ji en del in ga položimo poleg. Čokoladno kremo stepemo do čvrstega in z njo premažemo rolado. Okrasimo.

Mehki medenjaki

Sestavine za biskvit:

- ▶ 6 jajc
- ▶ 100 g sladkorja + 30 g sladkorja
- ▶ 70 g Mlinotest pirine moke
- ▶ 50 g grenkega kakava v prahu
- ▶ 1 čajna žlička pecilnega praška
- ▶ ščepec soli

Sestavine za kremo:

- ▶ 350 ml sladke smetane
- ▶ 1 zvrhana žlica sladkorja v prahu
- ▶ 2 žlici želatine fix

Sestavine za okras:

- ▶ 200 g temne čokolade
- ▶ 100 g masla
- ▶ 100 ml sladke smetane

Sestavine:

- ▶ 550 g moke
- ▶ 170 g sladkorja v prahu
- ▶ 150 g masla ali margarine
- ▶ 2 žlički sode bikarbone
- ▶ 2 jajci
- ▶ 160 g medu

- ▶ 2 žlički cimeta
- ▶ začimbe za medenjake (po okusu)
- ▶ oreščki za okrasitev

Priprava:

Najprej segrejemo med in ga pustimo, da se ohladi. Segrejemo ga samo v primeru, da ni v tekočem stanju, saj ga drugače težko pregnetemo z ostalo maso. Med tem v posodi najprej zmešamo suhe sestavine: moko, sladkor v prahu, cimet, začimbe za medenjake in sodo. Nato dodamo še maslo, jajca in med. Vse skupaj dobro pregnetemo. Maso lahko pustimo v posodi in jo samo pokrijemo s folijo ali pa jo zavijemo v folijo in jo damo za 1 uro počivat v hladilnik. Lahko tudi dalj časa. Po 1 uri pečico prižgemo na 180° C. Nato na pekač postavimo peki papir. Z rokami oblikujemo manjše kroglice in jih malo potlačimo ter postavimo v pekač. Po želji dodamo oreščke. Medenjaki naj ne bodo naloženi preveč skupaj, saj se med peko malo povečajo. Postavimo v ogreto pečico in pečemo največ 15 minut. Postrežemo jih lahko takoj. V posodi medenjaki zdržijo dolgo in ostanejo mehki ves čas.

Božični jabolčni punc (brezalkoholni)

Sestavine:

- ▶ 1 l jabolčnega soka
- ▶ 200 ml brusničnega soka
- ▶ 1 pomaranča
- ▶ 1 limona
- ▶ 2-3 palčki cimeta
- ▶ 3-4 klinčki
- ▶ 1-2 žlički medu (po okusu)
- ▶ nekaj svežih borovnic ali rezin jabolka za dekoracijo

Priprava:

Pomarančo in limono nareži na tanke rezine. V večjem loncu zmešaj jabolčni in brusnični sok, dodaj rezine citrusa, cimet, klinčke in med. Segrevaj na srednji temperaturi približno 10 minut, ne zavreti, da ostanejo okusi sveži. Odstrani začimbe (palčke cimeta in klinčke) ali jih pusti za dekoracijo. Nalij v skodelice ali kozarce in okraši z borovnicami ali rezinami jabolka.

Nasveti:

Za odrasle lahko dodate kapljico ruma ali likerja (npr. pomarančnega), da postane napitek "za odrasle". Če želite močnejši okus, lahko dodate še kanček ingverja ali muškarnega oreščka. Napitek lahko pripravite vnaprej in ga tik pred postrežbo segrejete.

Toplina božičnega večera

Naj bo vaš božični večer poln toplote, veselja in sladkih trenutkov. Obdajte se z ljubeznijo, smehom in prazničnim vzdušjem, ter ustvarite spomine, ki ogrejejo srce.

Sobota / Saturday, 26. september 2026
Pogačarjev trg, Ljubljana

I FEEL DEAF SLOVENIA

Praznovanje znakovnega jezika in kulture gluhih
Celebrating Sign Language and Deaf Culture

Častni pokrovitelj dogodka: Župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković /
Honorary patron of the event: Mayor of the Municipality of Ljubljana Zoran Janković

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.

Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljičah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

Gluhoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.

